

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben: Félévre 6.— kor., negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— kor., negyedévre 4.50 kor.

Felolós szerkesztő:

MÓRICZ PÁL.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Dégenfeld-tér 2. szám. — Telefon 412. szám.
Egyes szám ára 4 fillér.

A párt közgyűlése.

Ma! Folyó hó 28-án lesz!

A debreceni függetlenségi és 48-as párt tisztújító közgyűlését f. hó 28-án, azaz ma kedden tartja meg.

Hisszük, hogy a párt egyöntetűsége, józanságtól és elvűségtől irányított összetartása pártunk nagy multjához méltó komolysággal fog megnyilvánulni ezen a napon! A rendbontó és önérdéket hajhászó elemek, — sokakról még azt is készséggel ismerjük el, hogy sajnálatosan félrevezetett elemek okulhattak a megbotránkoztatás szülte kudarcaikból. Volt alkalmuk nyíltan sorakozni pártbelső bontó, nagyzási mániában szenvedő „vezérek“ mellett, akit éppen az alig néhány nappal megtartott városi bizottsági tag választás alkalmával is oly határozottan utasítottak vissza és buktattak el — a Csapó-utcai kerület igaz független- és 48-as választópolgárai — **ismételten** is!...

Pártunk vezetőségében, szeretett három országgyűlési képviselőnkkel élükön, legkipróbáltabb elvtár-

saink foglalnak helyet ezidőszerint is, akik évek, hosszú évek önfeláldozó és önzetlen küzdéseivel érdemelték ki a legszebb bizalmat, a független polgárság elismerését, — amelyre ma is teljesen méltók ők!

Hisszük, hogy a vezérkarban időközben megüresedett helyeket is méltó erők bevonásával tölti be a tisztújító közgyűlés, amelynek még másik feladatát képezi az új tervezeti szabályzat letárgyalása és elfogadása.

Ösmerjük! Becsüljük a debreceni függetlenségi- és 48-as párt hű katonáit.

Higgadság, összetartás, egymás megbecsülése minden időben előnyösen, tiszteletreméltóan jellemezték ezt a pártot, azért a mai közgyűléstől is teljes hittel várjuk pártunk jövőjének biztosítását. Rendbontásra, piaci osztrályoskodásra sosem volt kapható a tisztességtudó, komoly debreceni polgár, sőt még felháborodással fordult el a közbotránkoztatás árán is uborkafára kapaszkodóktól. *Móricz Pál.*

Kenyeret a népnek.

Debrecenben kenyérgyár alakul.

Debrecen, december 27.

A kenyérgyár az, amelynek megoldásával foglalkoznak most mindenfelé az illetékes körök. Hol községi kezelésben, hol meg magánvállalati úton gyárakat alapítanak, hogy a kenyérnek gyári úton való előállításával olcsóbbá tegyék azt.

Illő dolog a kenyérgyárral foglalkozni. Hisz mindenütt panaszkodnak a kenyér drágasága és folyton való drágulása miatt. Különösen a szegényebb néposztályt nyomja az inség annyira, hogy maholnap kénytelenek lesznek lemondani a buzakenyérrel s azt olcsóbb, nem embernek való táplálékkal cserélni fel. Ezen a helyzeten segíteni vannak hivatva a kenyérgyárak, amelynek alapítása elsősorban a szegényebb néposztály érdekében történik. A kenyérgyárak olcsó és amellet jó minőségű kenyérral látják el a szegényebb néposztályt s megmentik ők attól, hogy maholnap többet ne kerüljön neki a kenyér, mint a hus.

A nép érdekeit Debrecenben is felkarolták egyes, a nép érdekeit mindig szem előtt tartó férfiak. Több oldalról halljuk, hogy az „Erzsébet-malom r. t.“ igazgatósága egyik mult heti ülésében elhatározta, hogy kenyérgyárat létesít. A kenyérgyár hat-

A gyerek.

Irta: Andor Erzsé.

I.

Az asszony még egyszer kiszólt a szobalánynak:

— Nóra, aztán jól vigyázzon. Ügyes légy, csak ügyes, fiam.

Az visszadugta bodros fejét: Oh kezeit csókolom. Nevetett, mint aki nagyon jól érti a dolgot. A csipkés kötője alatt dugdosott valamit és ment. A gyerek ott feküdt a diványon. Valami könyv volt előtte, de nem olvasta. Félszemmel az anyjára figyelt és ijedten nézte, hogy mint tűnik el a velencei virágtartóból két égő vörös rózsza és mint viszi óvatosan a szobalány a levéllel együtt. A csópp kis illatos levéllel. Az is most került elő valahonnan. Csipkés doboz illatos homályából. Mikor iródoit, mikor tették oda, nem tudni. Tán egy alkalmatlan pillanatban. Tán a férj jött be váratlanul egy pillanatra. És ekkor alkalmatlan lett a levél. Bedobták hát az illó helyre. Csipkés doboz illatos rejtekébe.

A gyerek csak a titkolódzást látta, ahogy dugdosták a rózsákat és a levelet.

Es a kedveskedő szavakat hallotta, — amikben a cselédnek volt része. A fejét a karjára hajtotta és figyelt.

Az asszony megállt egy pillanatra a

tükör előtt, idegesen végigsimitotta a fehér homlokát, aztán odaszólt a gyerekeknek:

— Lia, tudod-e már a leckédet?

A feleletet már be sem várta. És kiment.

A gyerek utána meredt. Az ajtót nézte szünetlenül, ahol eltűnt előbb az anyja. Izgatott agyában egymást érték a dacos, fejletlen gondolatok. Remületes dolgok, amiket felig elképzelt, amiktől visszaretent. Szeretett volna hangosan felkiáltani: mi az, mi történt? De a másik perében már visszatartotta a félelem, meg a gyerek öntudatos büszkesége: ugyis tudom. Nem ez volt az első megfigyelése. Látott már régóta. Tanulás, játszás közben egyebet se tett, csak figyelt. Talán öntudatlan féltés volt ez benne, amivel óvta az anyját és gyermeki ragaszkodásának egy jele az apjához, hogy örködött az anyjára.

Az asszony, akit lefoglaltak apró léhaságai, csak néha vett tudomást a gyerek féltő aggodásáról. Kényelmetlen és kellemetlen volt ez neki egyaránt és beszámította ezt is a gyerek többi rossz szokásai közé, amik büntetést érdemelnek.

— Valóságos ellensége az anyjának — panaszkodik rá az urának nem egyszer. És a gyerek mindig elnyerte méltó büntetését. És mégis. Megtörtént néha, hogy Lia az elkőnyeztetett gyerek kíváncsiságával az anyja

leveleibe is szeretett volna bepillantani. Az anyja ridegen utasította el: nem gyerekeknek való. Ho ott lehet semleges dologról volt szó. De az a könnyelmű lentörődőség, amivel az asszony semmibe se vette a gyereket, izgatta és dacossá tette. És lassankint egészen beleszokott, hogy az anyja cselekedeteit megbírája. Ugy, hogy nem egyszer rászólt az anyjára. És a rideg leintés, amiben része volt, nem győzte meg arról, hogy rosszul cselekszik.

Most is, hogy a diványon fekve, a halk sugdolódzást és a titokzatos küldemény zörrenését hallotta: mi lehet? ébredt fel benne először a gyerek örök kíváncsisága. Előbb csak az. Mert hiszen nem voltak még világos fogalmai a jó és rosszról, de hogy a titkolódzást látta, önkéntelenül felébredt a tiltakozása. — Tudom, engem nem vezethetnek félre. Az a dacos, akaratos gyerek volt, akinek minden kíváncsiskodó kérdésére meg kell adni az egyenes választ; mert szerinte, neki mindent kell tudni, nincs olyas valami, ami nem neki való. Ott töprengett egy darabig a diványon az anyja után nézve. Aztán hirtelen felkelt. Egy fiókhöz futott. Egy piroskötésű könyvet húzott ki lázas sietséggel. A földre guggolt és olvasni kezdte. Egy helyen aztán sokáig elidőzött. Piros lett és megbökött az ujjával egy sort. Itt: „Az asszony hirtelen megfordult és csókot lehelt az

Erzsébet cukorkák főraktára Hegedüs és Sándor könyvkereskedésében Kossuth-utca 11.
Karácsony és újévre legalkalmasabb ajándék.

nyolcezer kilogramm olesó és jó minőségű kenyérral látja el a közönséget. Az igazgatóság be is nyújtotta a város tanácsához az engedély iránti kérelmet.

A vállalat élén dr. Kenézy Gyula a társaság igazgatója áll, akinek egyénisége garancia arra, hogy az induló vállalat célja a legtisztább, a legönzettelenebb. Be lesznek vonva a vállalatba Debrecen vezető emberei s oda fog törekedni a vállalat, hogy megmentse a dolgozó, törekvő munkásosztályt a sok nyomortól és szenvedéstől, amelybe a kenyérdrágaság kergette.

A humánus vállalat megindulása nagy örömet fog kelteni. Szükséges azonban a prosperálás céljából, hogy azt városunk minden rétege széleskörű anyagi és erkölcsi támogatásban részesítse, mert csak így teljesítheti a vállalat azon érdekeket, amelyet programjába felvett. Segíteni kell a népen addig, amíg türelme el nem vész s amíg csoportokba verődve nem követeli: „Panem date nobis!...”

Az andrásfalvai ref. templom.

— Levél Bukovinából. —

Szász János, az andrásfalvai ref. egyház lelkésze levelet intézett hozzánk, amelyben lefesti, hogy mennyi áldozatkészséggel járt az andrásfalvai ref. templom felépítése s mily sanyaru helyzetben van most az egyház. A szívekhez szóló levélre, mely egész terjedelmében itt következik, felhívjuk olvasóink figyelmét.

Andrásfalva, december 20.

Folyó év november 21-én volt az Ausztriában egyetlen magyar reform. andrásfalvai egyház új templomának felszentelési ünnepnapja. Mielőtt az ünnepély lefolyásáról írnék, a templomépítés történetéről is ohajtok egyet-mást említeni.

A lelkészlak és a templomépítés eszméjének megpendítője, kezdeményezője s lelkes harcosa hivatali elődöm Kecskeméthy K.

előtte álló férfi arcára. A kis lány a másik szobában ekkor már aludt. A szobalány mellette ülve az ajtóra figyelt. Ezt olvasta többször. És hányszor elsíratta a gyereket, akinek olyan rossz mamája van. Most piros lett a gondolata, hogy ő is ilyen sorsra jutott. Isten tudja, hogy került a gyerek kezébe ez a könyv, amit gyerekes fővel ideges mohón olvasott. Ez a könyv is egyike volt azoknak a rossz modern könyveknek, ahol az asszonyok lelkiismeretlenül gázolnak bele a családi szentélyükbe. Lia érdeklődéssel, minij igazságokat olvasta a sokszor léha és hazug gondolatokat. Ez az igazság, gondolta gyerekes fantáziájával. És hirtelen egész világismeretet alakított ki magának. És mindenkit megfigyelés alá vett. Főleg az anyját. A lépéseit figyelte és minden tünethez szenvedélyesen ragaszkodott. Egy idő óta különösen figyelte. Valami Varga nevű ember jár a házukhoz, aki neki egyáltalán nem tett szert. Azóta nem mulasztotta el megfigyelni az anyját. Korán érett ideges gyerek volt, aki rettegett az anyja szigorúságától és mindig szívesen menekült az apja engedékeny szeretetéhez.

— Én megvédem az apámat — gondolta később, mikor már kialakult benne, körülbelül mi történhetett. Nem engedem, hogy virágot küldjön másnak. Nem, hogy levelezzem.

Lajos jelenleg debreceni főiskolai tanár volt. Az ő eltávozásával — 1893 — nekem jutott a magasztos feladat, hogy e szent szándékát Isten segédelmével megvalósíthassam s ezt én életem legnagyobb céljává tűztem ki.

Miután 1901-ben a hivatali elődöm által gyűjtött építési alap felhasználásával s a hívek ritka áldozatkészségével a lelkészlakás fölépült, legott a templom építéshez fogtunk. Mivel pedig az egyház tagjai nagy szegénységükönél fogva további pénzübeli áldozatra képtelenek voltak, az anyag behordására szükséges fuvart s kétkézi napszámjaikat azonban ingyen, nagy lelkesedéssel felajánlottak, előbb 2 presbyter, majd aztán magam indultam el Magyarországra könyöradományok gyűjtése végett. Célom az volt, hogyha egyelőre pénzübeli nem is kapok, legalább a nagyobb fővárosi napi lapok, meg a kartársak újan egyházunk szorult helyzetét és viszonyait megismertetve, érdeklődést keltsék magunk iránt a magyar tár adalom kebelében. — Hála Istennek pár év alatt 8000 koronára gyűjt össze a segélyösszeg, melyet Ausztriából és Magyarországból kaptunk.

Ebből kifizettük a lelkészlakás építéséből fenmaradt adósságot és megvettük a szép templom telket.

A „Gusztáv-Adolf” egyesület minden évben gyarapította templomépítési alapunkat 600 koronával, az osztrák állam is segített, úgyhogy 1907. végén 10,000 korona tőkénk volt.

A templomépítés megkezdését nagy lelkesedéssel és Istenben való tántoríthatatlan bizalommal elhatároztuk.

Gyönyörű tervet és költségvetést ingyen készített ngs. Navratil Karoly cernovici építési tanácsos ur, csak hogy a kivitel a hívek ingyen-napszáma mellett is 47,000 koronába került volna, ennek kiviteléről tehát nagy szegénységünk miatt le kellett mondanunk. Majd egy radantzi építész ur 23,000 korona előiránnyal készített egy egyszerűbb, de esinos tervet s ezt fogadtuk el. Hogy az építést megkezdhesük s a még hiányzó összeget amennyire lehetséges, előteremthessük, a galíciai és a bukovinai evang. és ref. egyházkerületről vettünk fel 6000 koronát s a bukovinai ref. egyházmegyétől pedig 2438 korona négyezred részét kölcsönt az egyház földjeire telekkönyvi bekebelezéssel.

1908 tavaszán aztán hozzáfogtunk a templomépítéshez, de kiadásaink a sok előre nem látott természeti akadályok és az elemi csapások — tűzvész, víz — miatt folyton szaporodtak, továbbá a mult évi szigorú tél

is nagy kárt okozott a bevégezetlen épületben.

1909 május havában folytatódott ismét a munka, de pénzünk nem lévén, ismét Magyarországra utaztam, hogy fölkérjem a Konvent méltóságos Elnökségét, továbbá a főtisztelendő püspök urakat és egyházunk tekintélyes embereit némi segély kieszközlésére, megadására.

Magas ígéretükben bizva folytattuk s a jó Isten segédelmével be is végeztük öszre a templomépítés nagy munkáját. A szép és esinos, 24 méter hosszú, 12 méter széles csucsíves templom karzattal s 29 méter magas tornyával immár fölépült s örök ékesége marad a ref. magyar egyháznak itt, a távol idegenben; sajnos azonban, a megígért segély még mindig késik s mi 15,000 korona adóssággal itt vagyunk ég és föld között lebegve, kitéve a hitelezők folytonos zaklatásainak s perrel való fenyegetéseinek. Szomorú, nagyon szomorú helyzet ez! A ref. magyar templom fölépítése parancsoló szükség volt, mert a régi roskatag faimaházat le kellett — felsőbb rendelethez — bontani s több éven át még hely sem volt Istennek lélekben és igazságban való imadására. A szegény hívek még a kamatot sem képesek törleszteni, nehogy a kölcsön tőkét valaha megfizetni.

Vajha mi lesz belőlünk, ha Magyarország társadalmi nem jó segítségünkre, még az egyház néhány hold földjét is elveszítjük!

Esedezve kérünk azért minden jó embert, könyöröljön nagy nyomorúságainkban rajtunk s juttassa el jótékony adományát mielőbb, jobb sorsra érdemes szegény egyházunk részére. Jótékony adományokat hálás szívvel fogad és nyugtáz szegény egyházunk. A nemes szívből eredő adományok a következő címre küldendők: „An das reform. Pfarramt in Andrásfalva in der Bukovina.

EGYHÁZ, ISKOLA.

Dóczi Imre kitüntetése. A jövő év tavaszi egyházkerületi közgyűlésén betöltöttek egy egyházkerületi tanácsbírói állást. Erre a tisztségre a közbizalom előreláthatólag Dóczi Imrét, a klasszikus képzettségű, nagy kalvinista filológust jelöli. A hódmezővásárhelyi népes egyház már le is adta rá egyhangulag a maga nyolc szavazatát.

Hirtelen dacos elhatározással felállt, elzárta a könyvet és kibámult az ablakon.

II.

— És mit mondott még? — kérdezte az asszony. Félig fekvő helyzetben ült és Nóra, a szobalány előtte térdelve a cipője csokrát igazgatta.

Aznap délutánján volt. És Nóra, az urnő titkaiba beavatott cseléd bizalmaskodásával, apró közlenivalóival szórakoztatta asszonyát. Az asszony eleinte oda se figyelt, de hogy Liáról volt szó, érdeklődni kezdett. És Nóra referált. Mosolyogva és bizalmasan, a Liácska bogarait, amint ő nevezte.

— Ugy bizony. Megragadta a vállamat és megeskett, hogy ne hazudjak. Hogy mondjam meg, kinek vittem a virágot. En kérleltem. Liácska, mondtam, ne legyen rossz kis lány. Nem mondhatom meg.

— És?!

— Sirt és a kezét tördelte, hogy most már mindent tud. Igazán nem tudtam mit mondjak neki. Igértem, hogy ha hazajön az iskolából, megmondom neki. Aztán elkísértem, de még az ajtóban is lelkemre kötötte, hogy igazat szóljak.

A szép asszony felállott. Két karját a nyaka alá fonta, úgy kacagott. Ideges nyugtalanság vett rajta erőt és azt mondta: Ej, a haszontalan gyerek. Kétszer, háromszor fel és alá járt a szobában. A lány még ott

guggolt a földön: mit tegyenek vajjon. Ő is valami csinyen törte a fejét, amit itt a kalmazzanak. Hogy megbűnhődjék a haszontalan gyerek. No, és hogy ne legyen baj. És mire kész lettek az öltözéssel, már kész volt a tervük.

— Nagyszerű — nevetett az asszony. — Maga valóságos diplomata. Csak siessen — mondta neki, mikor meglátta az urát, aki bejött.

— Ej no, kis uram, de jó kedve van. Ott duruzsolt az ura ölébe.

— Talán valami szép asszony? Ezt nem tűrném. Ezt nem. Tudd meg.

Az ember szelid fölénytel mosolyogva nézte. Mint valami gyereket, aki rosszat mond pajkosságból.

— Baba — mondta, tréfásan megfenyegetve. — Hát szabad rosszat gondolni a kis uráról?!

III.

— Lia — szólította meg a cseléd a gyereket, ahogy hazajött az iskolából. Most már megmondom, hova vittem a virágot.

— És mosolyogva vezette be az apja szobájába.

A gyerek, aki az előbb még keserűségtől eltelve bandukolt az utcán, kétkedően nézett rá. Aztán felujjongott, mikor az írósztalon meglátta a rózsákat.

— Idehoztam — magyarázta a cseléd,

Czipők!

legolcsóbban a Központi Czipő és áruházban, Dr.

A városházáról.

Közyülés előtt,

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután ülést tartott, amelyen a csütörtöki közgyűlés hátralevő tárgyait látták el javaslattal.

Az ülésről részletes tudósításunk a következő:

Jelenvoltak Vecsey Imre elnöke alatt Varga Elemér dr., Roncsik Lajos főszámvevő, dr. Magoss György t. főügyész, Aczél Géza főmérnök, Kernhoffer József, Török Gábor Márk Endre, dr. Freund Jenő, dr. Tóth Emil, ifj. Schwartz Vilmos, Komlóssy Arthur.

Balog Sándor városi kertész özvegye arra kérte a várost, hogy a férje által telepített két és fél hold halápi szőlőt vegye át. Annak idején, mikor a közgyűlés azt tárgyalta, a törvényhatóság a kérelem teljesítése mellett volt. A szőlőt Csanak János országgyűlési képviselő és Török Gábor erdőmester felbecsülte s értékét 2280 koronában állapította meg. A bizottság kivételesen javasolja a szőlő árát megszavazni, de kéri, hogy a közgyűlés mondja ki, hogy a jövőben a város erdeiben telepített szőlőket csak akkor veszi át ha a telepítésre előzetes engedély adatott.

Ezután a városi kertészet létesítéséről szóló szabályrendeletet tárgyalta a bizottság. A szabályzatot általánosságban elfogadta, mert Debrecen városának kertészetre egészségügyi és szépészeti szempontokból szükség van. A városi kertészet feladata az utcai fásítások, sétányok, parkok létesítése és fenntartása, a város által rendezendő ünnepek alkalmával a díszítés stb. A városi kertészet céljaira a Nagyerdő alkalmas helyén tíz hold földet enged át a város 3 taggal, a törvényhatósági bizottság 2 két taggal, a kívül álló közön 4 taggal lesz képviselve. A szabályzatot részleteiben is is tárgyalta s elfogadásra ajánlják.

A kertészet céljaira a bizottság a Nagyerdő nyugoti részén a barakok háta mögött levő területet hozta javaslatba.

Fésüs Lajos hortobágyi vendéglős beadványban kérte a várost, hogy mivel a hortobágyi csárda hasznabére 1910. évben lejár, adja a város újabb tíz évre bárbe a csárdát. Fésüs a mostani 2700 korona bér helyett 3500 koronát ajánl fel hasznabér címen. Az általa épített melléképítményeket a

de a gyerek már nem hallotta. Rohant az anyjához. Nem gondolt már semmire. Egy perc alatt elfelejtette a kizűt okoskodást. Egy perc alatt elfelejtett mindent. Olyan bűnbánatot érzett, amelyet csak a gyerekek érezhetnek, a nagyon makacs, de jószívű gyerekek, mikor néha belátják a tévedésüket. Nem gondolt ő arra, hogy nem kénkedik többé, csak az ideges gyerek hirtelenséggel ezt akarta jóvátenni. Gyerek volt egészen, az okoskodó, mindent tudó gyerek, akinek kevés kell ahhoz, hogy elvesse összes eddigi hitét és elhiggyen egy teljesen ellenkező igazságot. Lelkendezve futott az anyjához.

— Boesáss meg, kis anyám, — no boesáss meg. Sirva-kacagva a kezét csókolgatta. — Ugy-e no — nem haragszol?

Az anyja kérdőn nézett rá. Aztán hirtelen megértve az egészet, szigorúan szólt: — Nem, óh nem, majd apa elvégzi ezt a dolgot.

— Kénkedik utánam — üldöz valósággal, — sirta az urának. Hát élet ez?

Az ember fejesőválvá nézte őket. — Hol lehetne itt igazság? Hisz mind a kettő gyerek. Két pajkos rossz gyerek. És mind a kettőt úgy szereti.

— Nóra, mondta fontoskodva a gyerek a kiállott büntetés után, gondoltam ám, hogy apának viszik a virágot. Azt is tudtam, hogy a levél nagyapának megy. Csak néztem, hogy mit mondanak.

A tükör elé állott, jó kedvű, elégedett bókot csapott és trillázva körültáncolta a szobát.

bérlet lejárta után ingyen engedi át a városnak. A bizottság ajánlja elfogadásra az ajánlatot, de 3600 korona évi bérért.

A bizottság a hajdu- és rendőrlégénység ruhájának ügyét tárgyalta ezután. A ruhák elkészítése 29 ezer koronába kerül. A diszruhák elkészülése miatt 5607 korona tulajadás merült fel, amely összeg megszavazását ajánlja a bizottság, azt is, hogy a hajduk új egyenruhájára izléstelen s felhívja a tanácsot, hogy igyekezzenek visszatérni a régi ruhamintákhoz.

Az ülés ezzel véget ért.

Népfelkelők szabadságolása. Az 1867-ben szolgált népfelkelők a jövő esztendőben fogják megkapni a végelboesátást a hadsereg kötelékéből. Az illető népfelkelőket felhívja a katonai ügyosztály, hogy január elsejétől kezdve jelentkezzenek az ügyosztálynál igazoló könyvekkel.

Védőjegy a kutyáknak. A városi tanács egy budapesti cégnél védőjegyet csináltatott a kutyák számára. Azon kutya-tulajdonosok, akik az ebadót befizették, vagy befizetik, ilyen védőjegyet kapnak, amely megóvja a kutyákat az elfogatástól.

A ménlovak szaporítása. A földmivelésügyi miniszter leirt a városi tanácshoz, amelyben értesíti a várost, hogy a ménlovak számát január 1-től kezdve háromról ötre emeli fel.

Irodalom, művészet.

Siró dal az Ellis Islandról.*

Irta: Rudnyánszky Gyula.

Száll a madár ágról-ágra,
Száll az ének szájról-szájra...
Nem regérol,
Nem daliák seregérol,
Száll az ének
A magyar nép tört szívének
Száz sebérol.

Kik hazulról elszakadtak,
Ördöghalón fennakadtak,
Szívük dobban,
Elhagyottan egy sarokban
Sirdogálnak.
Nem verte meg őket bánat
Soha jobban.

Szálló madár azt dalolja:
Hej, könnyű vagy, mint a polyva,
Árva népem!
Főlkapott a szél s a szélben
Meg sem álltál,
Szép hazádból messze szálltál
Nagyszegényen.

Szálló ének csak azt zengi:
Othon nem tart vissza senki!
S idegében
Ezer gondnal, vésszel szemben,
Véres porba
Hullsz dacolva, vándor polyva,
Elséparten!

Lennél otthon inkább szolgál,
Rabbilinesen jobb a dolga
A koldusnak!
Itt lenéznek, csontig nyuznak;
Ha célt érsz is,
Csak azért is tövisekkel
Koszoruznak.

Szálló madár vigye hírül:
Hideg világ van itt kívül!
Szálló ének
Sirja el a magyar népek:
Százezerszer
Visszavágynak, akik egyszer
Partra lépnek.

* A kálváriáját még mindig járó jeles költő akkor írta ezt, midőn alaptalanul feljelentették, letartóztatták és a „kivándorlók” szigetéről deportálni akarták. Szerk.

A „Debreczen” szerkesztősége és kiadóhivatala Degenfeld-tér 2. sz.

Szekér a gyorsvonat kerekei alatt.

Vasuti karambol a dohánygyári átjárónál.

Debrecen, december 27.

Ma a késő délutáni órákban könnyen végzetessé válható vasuti karambol történt a dohánygyári ideiglenes vasuti átjárónál. A Szatmár felől érkező gyorsvonat teljesen pozdorjává zuzta Bőr Istvánnak a vasuti sineken áthaladó szekereit. A borzalmas katasztrófa alkalmával Bőr István József nevű 15 éves fia súlyos sérüléseket szenvedett, míg Bőr István szerencsésen megmenekült a veszedelmes helyzetből.

Az esetről tudósításunk a következő:

A Szatmár felől érkező 1701. sz. gyorsvonat fél 5 órakor teljes gőzerővel haladt el a dohánygyári ideiglenes átjárónál. Ekkor akart áthajtani Bőr István az átjárónál szekereivel, melyen rajta kívül ült József nevű 15 éves fia is. Szóts szolgálatot tevő fővizsgáló észrevette a bekövetkezendő katasztrófát és jelt is adott a mozdonyvezetőnek, de már késő volt. A mozdony elszakította a szekér hátsó részét és azt teljesen darabokra törte. Bőr Istvánt a lovak rántották ki a kocsis első részével a vonat kerekei alól, míg József nevű fia az esés következtében súlyos sérülést szenvedett.

A szerencsétlenség az alatt az idő alatt történt, míg Kiss István váltóór az órházba ment a lámpásért. Az ór azt állítja, hogy ő az átjárót elzárta és a sorompót az ő távollétében nyitották ki.

A súlyosan sérült Bőr Józsefet a vasuti munkások, kik a szerencsétlenségnek szemtanúi voltak a bábaképző intézetbe szállították, ahol első segélyben részesítették.

A katasztrófát okozó gyorsvonaton mozdonyvezető Szabó Lajos, fűtő Gabányi Sándor, vonatvezető pedig Schweitzer Mátyás voltak.

A helyszínen a rendőrség részéről Furkó őrsyarancsnok jelent meg, aki jegyzőkönyvet vett fel a történetekről.

A vizsgálat fogja kideríteni, hogy a szerencsétlenségért kit terhel a felelőség.

Itt az ideje annak,

hogyan előfizessen a

„Debreczen”-re.

Előfizetés

egy negyedévre...	3.— K
vidéken	480 „
félévre	6.— „
vidéken	9.— „
egész évre	12.— „
vidéken	18.— „

Tájékoztató.

— (Mulatságok s egyéb szórakozásokról.) —

December 31., Péntek:

Este 8 és fél órakor.
A Kossuth Dalkör dalestélya a Bika dísztermében.

Január 1., Szombaton:

A Szent Erzsébet egyesület tea-délutánja a Royal nagytermében.

Január 5., Szerda:

Este 8 órakor.
A Polgári Kör táncestélya a Bika dísztermében.

Január 8., Szombat:

Este 8 órakor.
Az izr. nőegylet bálja a Bika szálloda dísztermében.

Január 9., Vasárnap:

Este 8 órakor.
Fráter Loránd dalestélya a Bika dísztermében.

Az új évnegyed előtt.

Olvasóinkhoz. Barátainkhoz.

Még alig néhány nap, befejeztük ezt az esztendőt is. Új év küzdelmei várakoznak reánk; mivel az igaz függetlenségi és 48-as elvek alapján állunk, nem személyekért, de közcélokért lobog a zászlónk, a ráánkvetkező új évnegyed előtt bizodalommal hivatkozunk

a „Debreczen“ minden olvasójára;

a „Debreczen“ által képviselt szabadelvű magyar iránynak minden barátjára, hogy

a „Debreczen“ politikai napilap fejlődését és terjesztését nemcsak saját előfizetéssel, de az ösmerősök körében való ajánlással is sziveskedjenek előmozdítani.

Ennek az országnak, ennek a nemzetnek a megújodása most van folyamatban, azért szükséges a szókimondó és minden tekintetben megbízható magyar ujság, amilyen a „Debreczen“ is.

A „Debreczen“ irodalmi színvonalával is kiemelkedik a vidéki hasonlatos nyomtatványok közül. S a nagy Debreceni Képes Kalendáriumot ingyen küldi meg a „Debreczen“ kiadóhivatala az ujság minden régi s minden már január elsőtől belépő új előfizetőnek is. Mostan folytatólag adott regényünk befejezése után pedig már közelebb egy szenzációs regény közlését kezdi meg a „Debreczen“, amely az olvasók figyelmére a legnagyobb mértékben érdemes lesz.

Midőn még a hirdető közönségnek is jóindulatába ajánljuk a „Debreczen“-t, mely ugy a helyi, mint vidéki gazda és fogvasztó közönségnek elterjedt, kedves ujságja, minden olvasónknak, lapunk minden barátjának ismételtén kérjük a támogatását.

Kiváló tisztelettel:

„DEBRECZEN“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

A Debreceni Munkás Dalegylet estélye.

Műsor és tánc reggelig.

Karácsony szent ünnepének első napján a hazafias érzelmű Debreceni Munkás Dalegylet összegyűjtötte tagjait és azok tiszteletére fényesen sikerült dalestélyt rendezett a Bika disztermében, mely este 8 órától reggeli 6 óráig tartott. A fesztelen jó kedv összekapcsolta a megjelenteket és oly igazi magyaros zamatúvá tették az estélyt amilyent Debreczenben keveset láttunk.

A műsor számait a szives házigazda, a Munkás Dalegylet dalárdája töltötte be. — Az Elefánthy Sándor egyleti karnagy szak-szerű és lelkesmeretes vezetésével előadott dalok közül különösen a Fráter-Dóczy nóták tetszettek. Nagy sikert arattak dr. Horváth Akos által szerzett „Ejti dal“ című hatásos

műdallal. — A nagy praecizitással előadott számok után Berki Lajos zenekarának talpalávaló táncdarabjaira tánera perdült a fiatalok és a reggeli órákig a legnagyobb kedvvel folytatta az áldozást Terpsichore művésztének (d—a.)

ÜJDONSÁGOK.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt 1909 december hó 28-án, kedden délután 3 órakor az Angol Királynő szálloda nagytermében közgyűlést tart, melyre a következő meghívót bocsátotta ki:

„Meghívó.

A debreceni függetlenségi és 48-as párt 1909 december hó 28-án kedden délután 3 órakor az Angol Királynő szálloda — Kossuth-utca — nagytermében

KÖZGYŰLÉST

tart, melyre t. párttag urat ezennel meghívjuk.

A meghívó a közgyűlésbe való belépésnél felmutatandó.

Tárgysorozat:

1. Szervezeti szabályzat tárgyalása.
2. Tisztújítás.

Teljes tisztelettel,
Kertész Mihály,
elnök.

Harangi Sándor, Somogyi Pál,
Csanak János,
az elnöki tanács tagjai.

Azon t. párttagok, kik az aláírási ivateket meg alá nem írták vagy mas okból meghívót nem kaptak, sziveskedjenek az illető utca elnökénél jelentkezni, akinél az ivet aláírhatják es töle meghívót kaphatnak.

— János napjáról. Karácsony harmadnapján városunk köztiszteletben álló Jánosait sokan keresték fel és halmozták el jó kívánataikkal. Így dr. Tüdös János, Csanak János képviselőknél, Szögyény János, Kola János dr. kir. tanácsosoknál stb. sorba adták egymásnak a kiineset a figyelmes gratulációk.

— Az érdem jutalma. Az izraelita hitközség közgyűlése méltó módon jutalmazta Katz Jakab derék polgártársunknak azon hervadhatatlan érdemeit, melyeket négy évtizeden át részint mint hitközségi elnök, részint mint iskolai gondnok és egyháztanácsnok szerzett. — Megfestette ugyanis Rajzó Miklós festőművésszel arcképét, mely — mivel Katz Jakab az ünnepélyes leleplezés mellőzését kívánta — a vasárnapi rendes közgyűlés alkalmából a hitközség nagy tanácstermében elhelyeztetett. Ezt megelőzőleg dr. Balkányi Miklós elnök nagyhatású beszédben méltatta Katz Jakab közhasznú munkásságát és a hitközség körül szerzett nagy érdemeit. Katz Jakab mélyen meghatva köszönte meg a kitüntetést és elismerést, mely őt épen születésének 70 ik évforduló napján érte. A nagyszámú közgyűlési tagok gyönyörködve a sikerült képben, őszinte meleg ovációban részesítették annak eredetijét.

— A Kereskedelmi Osarnok szilvesztere. Gyönyörű új termeiben, melyek a klub-berendezés látványosságát képezik jó nagy darab Magyarországon, szilveszter estélyén rendezte a Csarnok első mulatságát. A Csarnok szilveszter estéli hagyományos sikerű, jókedvű mulatságok. A rendezőség ezuttal még inkább vigyáz, hogy hölgyek és urak egy emlékezetes vidám este benyomásaival tavozzanak majd a szép, nagy helyiségből. Az estély fél 9-kor kezdődik, kitűnő bufféról gondoskodva, Magyar Imre zenekara huzza a bufelejtő nótákat s a hölgyek előleges szórakoztatására gazdag és értékes tárgyakkal kecsgetet tombok fog tombolni. Hogy a kiesorduló jókedv végül táncra ragad mindenkit, az egészen természetes.

— A Joghallgatók Segítő Egyesülete ez iskolai év folyamán, a farsang alatt ünnepli meg fennállása 40 éves jubileumát. Az ünnepséget bállal egybekötve tervezik s az ennek rendezése körül felmerült differenciák következményeképen a vizalmi bizottság tagjainak nagy része lemondott. Nagyobb egyetértéssel az ünnepélynek fényes keretekben való megrendezése annyival is inkább sikert ígérne, mert az akadémiai Tanácsnak, mint tudjuk, semmi kifogása a jubileumi bál ellen. Különben az ünnepély sikerének érdekében az elnök, M. Dósa István nagy és tevékeny munkásságot fejt ki. Egy „jubileumi alapítvány“ céljaira teendő nagyobb töke összehozására testületek és magánosok körében a gyűjtés igen kedvező előjelek mellett indult meg. A városi Tanács a beadott kérelem folytán szintén hozzájárult az alapítvány 16-kéjéhez 500 koronával, oly képen, hogy az „Debreczen sz. kir. város alapítványa“ címén az egyesület bármilyen vagyonától elkülönítve és tisztán e célra kezeltessék s kamataiból évenként egy debreceni származású joghallgató kapjon segítséget. Az alapító oklevél bemutatására a városi Tanács 1910 január 15-ét tűzte ki. Amidőn e szép tényért a nemes tanácsnak elismerésünket kifejezzük, óhajtjuk, hogy belső széthuzások a szépnek ígérkező jubileumot dugába ne döntsék.

— Nagyszerű kabarédélután rendezett karácsony másodnapján a gyermek-kórház-alap javára a nemrég alakult „Jótevény Ifjak Társasága“. A pompásan összeállított műsor nagyszámú közönséget vonzott a Royal nagytermébe. A műsor minden egyes számát oly zajos tetszés és taps követte, hogy ismétlésekre és ráadásokra is szükség volt. A műsort ifj. Magyar Imre játéka nagy tetszés mellett nyitotta meg, amely után dr. Kuthy Sándor jeles poéta szellemes felolvasása következett. Nagy sikere volt a bájos Békéssy Annuskának is, aki Mayerbeer, „Faklyatánc“-át s aztán ráadásul Gnimadori „Barcarola“-ját művészi készültséggel interpretálta. Azután következett a műsor fénypontja: Marosi Sándor, kolozsvári színművész briliáns énekszáma, amely valósággal extázisba hozta a közönséget. Különösen tetszett a „Zsidónő“ operette „Cavavatina“ dala és a gyújtó hatással előadott Fráter-nóták. Nem kisebb sikerrel adta elő Fábian Margitka színésznővendék az „Első Debut“ című jelenetet és ügyes előadásával igazolta szinpadra természetét. Teljesen új és eredeti dolgot produkáltak Losonczy és Mészáros urak egy amerikai dzsigg-tánc előadásával, amellyel teljesen frappirozták a közönséget. Utoljára említjük meg azt, aki az estélyt igazán nivóssá és irodalmivá tette, Gara Ákost, a kiváló poéta hirlapírót, aki mint conferencier fényesen cillogtatta szellemét és humorát. Az emelkedett hangulat táncra keltette a kabaré ifjú közönségét és így a kedélyes mulatság a késő esti órákban ért véget.

— A susztersegád bünei. Lipták János csavargó cipőszegéd lopásért és betörésért sokszor volt büntetve, de a bűnhődés nem javította meg. Néhány nap előtt

Uj! „Foto-Glob“ Uj!

Batthányi-u. 6. sz.

MEGNYILT
Külföldi tanulmányok alapján villanyfényvel berendezett
fényképészeti műterem

Nyitva reggel 8 órától este 10 óráig.
Interiorok, Exteriorok, Aroképes levelezőlapok és igazolványok 24 óra alatt készülnek.

Lipták Debrecenbe jött s szövetkezett egy cimborájával, akivel a Tizenháromváros-utca 25. sz. alatt levő Klein Márton féle korcsmába betört s onnan egy 25 literes tejes kannát vitt el. Talán mást is elvitt volna, de közben Klein észrevette, hogy üzletében betörők járnak s zajt csapott, mire a tettesek elmenekültek. Tegnap éjjel Lipták a Hatvan-utca 71. számú házban próbált szerencsét. Betörte Bagi Kálmán suszterműhelyének ablakát s bemászott. Miután semmi elvihetőt nem talált, az ablakon kimászott az utcára. Eppen akkor jött arra Csapó László utászkatona és Polgári Lajos 39. gy.-ezredbeli katona, akik menten lefűlelték s átadták a rendőrségnek. Itt Liptákot azonnal letartóztatták. Társát reggel fogták el. A két betörő kihallgatását ma délelőtt kezdte meg Mile Pál rendőrkapitány.

Dohánytolvajok. Jó fogást csinált a debreceni csendőrség. Leleplezett egy egész dohánytolvajlásra és „hasznosításra” alakult bandát, akik úgy látszik, rendszeren üzték már régóta ezt a mesterségüket. Nagy János, Eszenyi Péter és Vas Mihály ennek a „váljalatnak” a beltagjai. Legutóbb a Szűcs Ödön dohány pajtájába törtek be, ahonnan mintegy mázsa dohányt loptak el. A dohány nagy részét már értékesítették is, mikor a csendőrség rajtuk ütött és a disztes társaságot leleplezte. A dohány értékesítésre vállalkozók most már a csendőrség őrzetében vannak.

Három nap halottai. Három nap folyamán az állami anyakönyvi hivatalba a következő haláleseteket jelentették be: Varga Gábor ref. 84 éves, Nagy Ida ref. 5 hónapos, Eszenyi Péter ref. 22 napos, Spitz Ignác izr. 70 éves, Nagy Lajosné 67 éves, Részler Ervin róm. kath. 8 hónapos, Daru József ref. 8 hónapos, özv. Szabó Imréné ref. 68 éves. Végh András ref. 2 hónapos, Béri Eszter 1 napos, Dancsinger Sándor izr. 2 hónapos.

Rendőri hírek. (Már megint hamis pénz.) Beke Lajos hetes hamis 20 koronással akart fizetni az állomási pénztárnál. Megint egy újabb hamis pénz leleplezési eset! Még jó, hogy nem hamis ötkoronásról volt megint szó. Beke Lajos azt állítja, hogy a hamis 20 koronást a Török és társa termény kereskedésétől kapta. (Tolvaj szobabérlő.) Horváth János asztalos segéd a Simonffy-utcaán bérelt lakást Weisz Józsefnőtől. A szobaur tegnap háziasszonya fiókját feltörte s 10 korona 80 fillért készpénzben vitt el. A rendőrség Horvátot egy mulatóhelyen fogta el. (Összevert kisgyermek.) Özv. Vadkerti Endréné Vörösmartu-utca 22. szám alatti lakos feljelentést tett a rendőrségben Nagy Lajos és Sándor vásott suhancok ellen, akik Endre nevű kis fiát alaposan helybenhagyták. A rendőrség megindította ellenük az eljárást.

Ujévi képeslapok óriási választékban bámulatos olcsón kaphatók Aczél antiquáriumbába a ref. kistemplommal szemben.

Ajándék beszerzés előtt feltétlenül tekintse meg a *Harmathy* antiquarium kirakatait Fűvészkert-u. 14. Csodát fog látni!

Könyvkötészeti munkákat Dávidházy Kálmán és társa cégnél rendeljünk.

Egy eredeti Singer-varrógép Csillag-utca 85. szám alatt eladó.

Dániai férfi és női bőr kabátok szarvasbőr mellények, bőrsapkák mérték szerint is megrendelhetők Frank Testvérek kalap és uri divat különlegességek üzletében.

Ügyvédjelölt nagy praxissal (németül is tud) ügyvédi irodában a délutáni órákra alkalmazást keres. Cim (telefon útján is) a kiadóhivatalban.

Magyar repülőgép a Royalban.

Bemutató és előadás.

Debrecen, december 27.

Szattke Ferenc zágrábi kataszteri mérnök, ki pár évvel ezelőtt hasonló minőségben városunkban tartózkodott, saját találmányu repülőgépét Debrecenben a Royal-szálloda dísztermében állította ki a nyilvánosság kíváncsi tekintetének. A kiállítást naponta sokan látogatták s az érdeklődők szívesen hallgatták meg az aviatika terén jelentős sikereket elért Szattke Ferenc nagy tanulmányokra valló szakszerű előadását a levegő meghódításáról és a saját találmányu repülőgépéről. A felolvasásokat vasárnap d. e. 11 és délután 5 óraker tartotta és mindkét alkalommal igen előkelő hallgatóság töltötte meg a termet.

Szattke Ferenc monoplánja átmenetet képez a léghajó és repülőgép között. Alapjában repülőgép és csak abban hasonlít a léphajóhoz, hogy két, egyenként körülbelül 3 és fél méter hosszú szárnya gázzal tölthető, melynek hasznát a motor esetleges elromlása esetén lehet tapasztalni, ugyanis az esés gyorsaságát nagyobb mérvben lehet csökkenteni.

Az eddigi aeroplánok a praktikus kombinációt nem ismerték s így a Szattke találmánva feltétlen fölé helyezkedik az eddigi repülőgépek konstrukciójának. A szápen begyűlt jövedelem egy 40 Hp. Anseli-motor beszerzésére fog szolgálni. A felszerelés után a jövő év tavaszán a nyulasi gyakorlóterén fogja a szerencsés feltaláló remélhetőleg sikeres eredményű felszállási kísérleteit megkezdeni.

A szimpatikus aviátikus kísérletei elé nagy érdeklődéssel néznek és a magyar név jó hírét jutását óhajtják a debreceni társadalom különböző rétegei.

SZÍNHÁZ.

A MAI ELŐADÁS SZINLAPJA:

Kedden, 1909 dec. 28-án

Az árendás zsidó.

Népszínmű.

Holnap, szerdán, december 29-én

Haramiák.

Operett.

* Csöppség. Fényes Samu poétikus vigjátéka, mely ezelőtt 3 évvel 25 előadást ért színpadunkon, az igazgatóság újból feléleveníti a cimszerepben Bathori Máriával, kinek ez a szerep legkiválóbb alakításainak egyike. Nem is beszélve Zilahy classikus ambrojáról, mely szerep a kiváló színész legjobbjai közé tartozik.

* Komjáthy né ünneplése. Komjáthy né a jövő év január havában lép fel utóljára és azután végleg visszavonul a színpadtól. — Bucsufelléptéül Feodora szerepét választotta, melyben annyiszor és olyan nagy sikert aratott. Bucsufellépte alkalmából Kassán nagy ünneplésben lesz a kiváló drámai színész-nőnek része. Ünnepelni fogja őt a nagyközönség, a színtársulat szeretette és tisztelete számos jelével fogja elhalmozni, de megjelenik a város képviselőtársaság bizottság is, élén elnökével, Szalay László főispánnal, hogy elismerésének és tiszteletének kifejezését adjon. A színtársulat kebelén belül külön bizottság alakult, mely a nagyközönség ünneplését előkészíti. Ez a bizottság már szétküldte a meghívókat azoknak, akiket az ünneplés lefolyásakor a színpadon óhajtanának látni. Így elsősorban a sajtónak is.

Borzalmas gyilkosság a Halapon.

Vadorzó és vadór harca.

Véres tragédia színhelye volt karácsony első napján a halápi erdő. Borzalmas élet-halálharc folyt le egy vadorzó és egy kötelességét teljesítő vadór között. Az utóbbi halva maradt az erdőben, borzalmas áldozatul kötelességének, mivel kegyetlen támadója mindkét szemét kilötte és csak azután végzett a tehetetlen emberrel.

A halápi erdő szélén történt a dráma. Kovács József erdőőr a Nagycseréről jövet végezte hivatalos teendőjét. Gyakorlatból tudta, hogy karácsonykor a vadorzók tömegesen lepik el az erdőségeket s a nyulakra vadásznak.

Már jól benn járt Kovács az erdőben, amidőn puskaropogást hallott. Egy fa mögül puskázott a nyulakra Karádi János nagylétei műkedvelő vadász, akit az erdőőrök mint notórius vadorzót ismernek. Kovács hozzálépett és felszólitotta, hogy adja át a fegyvert. Karádi ezt megtagadta, mire Kovács egy lépéssel közelebb ment hozzá. Karádi a puskát Kovácsra irányította. Ez se volt rest, lekapta a fegyverét s a vadorzóra lött. Kovács golyója nem talált, de ugyanekkor Karádi is elsütötte puskáját, mely söréttel lévén töltve, kilötte az erdőőr mindkét szemét. Majd megérez közel ment a földön tehetetlenül fekvő Kovácshoz és golyóra töltve puskáját, rásütötte. A golyó talált. Kovács meg se mozdult többé.

A gyilkosságot hétfőn fedezték fel a többi erdőőrök, akik jelentést tettek a csendőröknek. Rövid nyomozás után az elmenekült Karádit elfogták.

A debreceni kir. ügyészség értesítést kapott a gyilkosságról. A helyszínére Tóby István vizsgálóbíró és Deésy Gyula kir. ügyész, valamint dr. Horváth és dr. Gálbory törvénytudós kiküldött orvosok mentek ki.

A holttestet felboncolják. A gyilkos vadorzót ma délután szállítják be a kir. ügyészség fogházába.

TÁVIRATOK.

Politikai híreink.

Lukács tárgyalásai.

Megegyezés nincs.

Budapest, dec. 27.

Lukács László az ünnepek alatt folytatta a politikusokkal való tárgyalásokat. A tárgyalások folyamán két nehézség támadt: az egyik a bankkérdés, a másik a miniszteri tárcák kérdése.

A bankkérdésben a függetlenségi párt foglal el merev álláspontot. — Lukács akarja, hogy a bank felállítása csak előkészítessék, a párt pedig ragaszkodik ahhoz, hogy törvényben mondassék ki a banknak 1911-re való felállítása.

A miniszteri tárcák közül Kossuthék sokat kérnek maguknak. Kossuth, akivel Lukács szombaton tárgyalt, nem kért egyebet, minthogy pártjának a kabinetben három tárcát és három államtitkári állást biztosítson. Ez a három: a kereskedelem-, igazságügy- és kultusz tárcá volt. Államtitkárok: Sztéryni, Mezőssy és Tóth János. Szóval Kossuth az embereitől nem akar megválni.

Kossuthék pártkörében ma este élénk eszmecsere folyt Lukács tárgyalásairól.

Kossuth szerint Lukács nem hozott engedményeket Bécsből s így vele megegyezni nem lehetett.

A függetlenségi pártkörben is élénk vita tárgya volt a kibontakozás kérdése. Beszéltek arról, hogy Justh Gyulát a hét végén a király kikallgatáson fogadja. Lukács tárgyalásairól az a hír kelt szárnyra, hogy Holló Lajossal egy megegyezési formulát szerkesztettek, amelyet Lukács be fog mutatni holnap a királynak. A függetlenségi párt a kabinetben a pénzügyi és a belügyi tárcát követeli magának.

Forman
nátha ellen

Hatása meglepő! Szelence ára 40 fill.

A miniszterek tanácskoznak.

Budapest, december 27. A miniszterek ma délután négy órakor Wekerle Sándor elnöke alatt tanácskozásra jöttek össze a pénzügyminiszteriumban. Folyó ügyeket tárgyaltak s bizalmas kérdéseket beszéltek meg.

Lukács Bécsbe megy.

Budapest, december 27. Lukács László designált miniszterelnök ma este Bécsbe utazott s holnap kihallgatáson jelenik meg a király előtt. Lukács a politikusokkal való tárgyalásairól tesz jelentést.

A képviselőház ülése.

Budapest, december 27. A képviselőház holnap délelőtt ülést tart. A felirati bizottságot választják meg, azután az indemnitás javaslatát tárgyalják. A felirati bizottsági tagokat az egyes pártok ma este tartott értekezleteiken jelölték, kivéve az alkotmánypártot, amely elvi álláspontjánál fogva nem jelölt. A Ház holnapi ülésén Apponyi felelni fog egyes támadásokra.

Az orleansi herceg Párisban?

Páris, december 27. Az orleansi herceg karácsony éjszakáján titokban Párisba akart beszökni. A határrendőrség észrevette s a belépődést megakadályozta. A herceg Ausztriába utazott.

A virtus áldozata

Hódmezővásárhely, december 27. Hejles Péter idevaló gazdaember az egyik vendéglőben virtusból egy félliter üveg bort egyhajtásra kiivott s utána azonnal meghalt. Az orvos szerint szívszélhűdés ölte meg.

A nagy rejtély.

— Folytatás. —

Értsen meg jól. Bűnpöri keresettel, nem közelíthetünk többé férjéhez, bizonyos formák következtében melyekkel nem fogom önt untatni. Ha azonban a tények, melyek a bűnpörben előfordultak, egy magántettel azonosíthatók, mi ez esetben megtörténhetik, akkor az egész ügy újból jogi kereset alá esik és egy második, férjét a vád alól teljesen felmentő esküdszék fog ítéletet hozni. Jelenleg tartsa titokban e tudatot.

Tartsa fenn Eustace-al szemben azon állást, mit elég ügyes és okos volt ez ügyre nézve elfoglalni — még pedig mindaddig — míg a feltalált levél szöszerinti leiratát olvasta. Ha e levél tartalma át ismerni fogja, úgy hiszem, férje iránti irgalomból vissza fog rejtteni azon lehetőségtől, hogy férje e meghatározható sorokat lássa.

Hogy miképp hagyja meg őt tudatlanságában arra nézve, amit felfedeztünk — ez más kérdés, melynek megvitatását akkorra kell halasztanunk, midőn személyesen fogunk értekezni. Mig ezen idő megjön, csak ismét lehetem eddigi tanácsomat, várjon, mig Gleninchből újabb hírt hall.

Vártam. Hogy mit szenvedtem, Eustace mit mondott felőlem, ez más kérdés. Most azonban semmi sem bír fontossággal, csak maga a tény.

Vagy két hét múlva a levél helyreállítására be volt fejezve.

Bizonyára egyes helyeket kivéve, hol az illető papírszettek visszahozhatatlan vesztve volt — s hol az értelem kiegészítésére a szavakat találmokra kelle beléiktatni, az író szándokát és mondandóját irányadóul szem előtt tartva: az egész levél össze volt már állítva és annak szöszerinti leira a Párisba küldetett nekem.

(Folyt. köv.)

A legszebb
karácsonyi és újévi ajándék
Nemethy „platinotypia” arcképei.

OLCSÓ IRÓGÉPEK!

Minden rendszerűek kitűnő állapotban, jótállással adatnak el.

„MERCUR”

összes rendszerű írógépek műszaki vállalat
ösgnél. Speciális javító műhely!

ADLER

elsőrangú gyártmány, teljesen látható írásu
és legnagyobb átütő képességű

IRÓGÉP

kizárólagos képviselő: Debreczen és Hajdumegyére.

Kellékek

valamennyi rendszerű író, és sokszorosító
gépekhez!

COPYING OFFYCE! gépiró, másoló és sokszorosító iroda. Telefon 5-40.

Debreczen Arany János-u. 2.

Bejárat a II-ik kapun.

Van szerencsém a n. é. közönség szives figyelmébe ajánlani a legjobb s legolcsóbb pontosan szabályozott

Óráimot

a következő szabott árak mellett.

Ébresztő óra 1 frt 60, 1 frt 80 és 2 frt.
Nickel zsebóra 2 frt 50, 3 frt és 3 frt 50.
Inga óra. 1 napos, felet és óráút, szép hangos ütessel, 70 cm. tokban 6 forint, 100 cm. tokban 8 frt 50; 8 napos, 100 cm. tokban 10 frt 50. harangütéssel 12 forint.
Konyha óra 2-50, 3-50, 4- forint. Zsebóra üveg 15 kr., mutató 10 kr. Inga órák 3 évi jótállással. Ébresztők és zseborák 1 évi jótállással.

Óra javítások a legjobban javítva s legolcsóbban 1 évi jótállással mellett.

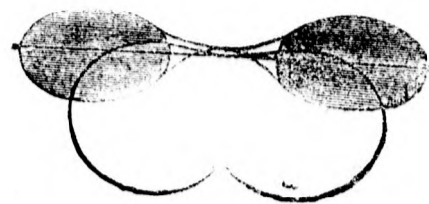
Kiváló tisztelettel

BLATTNER BÉLA

UTODA

FÜSI GÁBOR

DEBRECZEN, Kossuth-u. 4. sz.

Ujévi vásár

megkezdődött

FISHER JAKAB

LÁTSZERÉSZNÉL

Főtér 23. szám. (Sesztina-ház.)

Allandó kiállítás

színházi látcsövekből

gyöngyház és alumínium nyeles legfinomabb achromatikus üveggel nagy választékban a legolcsóbban kaphatók.

Nagy raktár szemüvegek és csiptetőkben.

HIRDETÉSEK

fölvételnek a kiadóhivatalban, gr. Dégenfeld-tér 2. szám alatt.

Karácsonyi vásárunk alatt

elért siker arra tanított bennünket, hogy a

kivételesen olcsó

karácsonyi árakat

1910 január 10-éig

érvényben tartjuk.

Bosznay J. és Társa

divat- és szőnyegáruháza

Debreczen, Kossuth-u. 5.

MOLNÁR FERENCZ Zádor Lajos utóda

női divattermében

Alkalmi vásár f. évi dec. 31-ig bezárólag, előnyös mérsékelt árakban.

Csakis finom divatcikkek!

ugymint Costüm poszták, valódi gyapju, ruha- és blouzszövetek, színes és fekete selymek.

Női és gyermek felöltők!

valódi szőrme- és plüshekabátok, beák és muffok, gyapju-, selyem- és csipke-blousok, színházi palétok és schálak.

Mult idényről visszamaradt áruk felárban árusítatnak ki.

17,100 1909. sz.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tulajdonát képező, alább felsorolt üzlet-helyiség, földek és csapszék az **1910. évi január hó 12-ik napján, azaz szerdán, délelőtt 9 órakor a városháza nagytanácsstermében** tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek haszonbérbe fogók adatni.

Az árverési feltételek a városi számvevői hivatalban a hivatalos órák alatt (8-1) megtekinthetők.

Az árverelni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10 százalékát az árverelő bizottságnál letétbe helyezni.

Árverés az alábbiakra tüzetik ki:

1. A Bocskay-tér 1. sz. házban levő üzlethelyiség 1910. évi május hó 1-től 1913 május 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 192 korona.

2. A baromvásártéri csapszék 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 1250 korona.

3. A „Bégány“ csapszék 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 1210 korona.

4. A „Látóképi“ koresma és a hozzátartozó mintegy 10 nyilas szántó és legelőföld 1910 évi október 1-től 1916. évi október 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 3805 korona.

5. Az epreskerti csapszék az 1911. évi január hó 1-től 1914. évi január hó 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 301 korona.

6. A „Halápi“ csárda s ahhoz tartozó 45 hold 804 négyszögöl területű föld az 1911. évi január hó 1-től 1917. évi január hó 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 1535 korona.

7. A „Gugyori“ csapszék és hozzátartozó 98 hold 202 négyszögöl területű szántó, kaszáló és legelőföld 1910. évi október hó 1-től 1916. évi október 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 3405 korona.

8. A „Kadarecs“ parti fogadó és a hozzátartozó 233 hold 1513 négyszögöl területű föld 1910. évi október 1-től 1916. évi okt. 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 6850 korona.

9. A tócskerti jégverem és telke az 1910. évi okt. 1-től 1913. évi okt. 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 150 korona.

10. A sámsonligeti 485 hold 650 négyszögöl területű föld, az 1910. évi okt. 1-től 1916. évi okt. 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár 5000 korona.

11. A sámsoni vermes oldal nevű 473 hold 157 négyszögöl területű föld az 1910. évi okt. 1-től 1916 évi okt. 1-ig terjedő 6 évre; kikiáltási ár

12. A régi sertésvásártérre vezető ut jobb oldalán fekvő 1200 négyszögöl területű föld 1910. évi okt. 1-től 1913. évi október 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 402 korona.

13. A Józsakert és a Nagyerdő között u. n. Holesy-féle 4 hold 58 négyszögöl területű föld az 1910. évi okt. 1-től 1913. évi okt. 1-ig terjedő 3 évre; kikiáltási ár 70 korona.

Kelt Debreczenben, 1910 december hó 16-án.

A városi tanács.

SZABÓ LAJOS FIAI cég
divatáruházában

leszállított árak mellett

az ujévi vásár

folyamatban van.

➔ Árak, minőségek, választék versenyen kívül! ➔

Sport flanel	eddig 24 krajcár karácsonyi ára	17 kr.
Velour Velez.	eddig 36 krajcár karácsonyi ára	26 kr.
Mosó delain	eddig 42 krajcár karácsonyi ára	26 kr.
Franczia delain	eddig 85-90 kr. karácsonyi ára	50 kr.
115 cm. Angol szövet	eddig 80 krajcár karácsonyi ára	50 kr.
110 cm. Divat szövet	eddig 165 kraje. karácsonyi ára	90 kr.
Ruhaselymek	eddig 2-3 forin karácsonyi ára	1 frt.

A többi föl nem sorolt mintázott, különféle egyszínű kelméknél

40--50%-os árengedmény!

Uj! Bádogos üzlet. Uj!

Ahol mindenféle bádogos munkák kaphatók és megrendelhetők. Kannák: zsirnak, viznek, petroleumnak és dézsák fénnyezve (lakkírozva), mint konyhai diszek; továbbá fürdő- és klozett berendezések; fürdőkádak minden alak és nagyságban; ugyszinte az új rendszerű hitelesített liter mértékek, melyek már új évre kötelezők.

Máthéi János

szerező és bádogos mester.

Üzlet: Egyháztér 5. Iroda: Darabos-u. 54.

Telefon 321. sz.

Telefon 321. sz.

Villamos világitást,

telefonok, villamos esengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken legjobb anyaggal, legolcsóbban eszköz

Földvári L.

Debreceni első elektrotechnikai gyár és villamos-szerelési vállalat. — Csillárok, ivilámpák, villamos motorok, szellőztetők, dinamok állandó nagy választékban. Raktáron tartom a legjobb gyártmányú Wolfram és Osmium égőket.

Legbiztosabb szépitőszert a FÁY-fele ARC-CRÉM.

Kitüntette a Bécsi, Párisi és Londoni kiállításokon arany éremmel és oklevéllel.

Hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitünőbb szer szepítő, májfoltok, pattanások és az arc börtisztítálatanszága ellen.

Egy tégely ára egy korona.

Hozzávaló „Fáy-szappan“ szintén egy korona

Kapható a készítő

GROSZ NAGY FERENCZ gyógyszerésznél =

Debreczen, Kossuth-utca 8.,

a színház mellett. * Telefon sz. 469.

„ARANYEGYSZARVU“ gyógyszerertár.

Szőnyeg,

Függöny, Stores, Bonnes Fennes, Fencser takaró, Ágy- és asztalterítő, Flanell-takaró, Paplan és matrác nagy raktár

Donogán és Somossy

cégnél, Kistemplombazár, Debreczen

PRÓ HIRDETÉSEK. >>>
 10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér; a legkisebb hirdetés 40 fillér. >>>

Levélbéli tudakozódásokra pontosan válaszolunk, kérjük azonban a szükséges postabélyeget. Apróhirdetéseket postautalvánnyal is lehet föladni a szelvényen a szöveg könnyen elfér. Levélbélyegeken is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fenntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. Beérkezett ajánlatokat a kiadóhivatal bármely címre továbbítja, ha a hirdető e célra megfelelő postadíjat küld.

Apróhirdetéseket a kiadóhivatal felvesz d. e. 8-12-ig s. d. u. 2-7-ig gróf Dégenfeld-tér 2. sz. I. emelet, a folyosón az első ajtó.

Levelezés.

Levele van a kiadóban és a hivatalos órák alatt átvehetik:

„13-as“, „Bohém“, Egyik szöke, másik barna“, „Ninesen rózsza tövis nélkül“.

K... ma! Levelet ünnepe megkaptam de nem tudom, hová írjak, nem ír semmit, írjon egy másik levelet ugyanarra a címre a jelzett helyre. Pá! Üdvözlő Mezivel.

Vilmike. Vasárnap nem lehettem a Royalban. Sok dolgom volt és azután meg voltam hiva.

Máv. hivatalnok oly szolid nőt keres házastársnak, ki néhány ezer koronával rendelkezik. Kor és rang nem határoz. Teljes címre válaszolok „Boldog jövő“ jeligére e lap kiadóhivatalára.

Barna! Válaszát okvetlen sürgősen várom, másik Barna“.

Disztngvált középkorú, független, művelt urnő szorakozás céljából keresi középkorú, jómodoru, finom uriember ismeretségét. Érdek kizárva. Teljes című levelet „Tempi passati“ jeligén a kiadóhivatalba intézendők.

„Istenem, de szép is ez a szerelem“ levele a kívánt helyen.

Fess, szöke, független uriaszony éltebb, gazdag uriember barátságát keresi. -- Leveleket „Szöke asszonyka“ címen a kiadóhivatalba kérek.

Jomódu öreg ur ismeretségét kéri esinos, fiatal urnölgy. „Utolsó remény“ jeligére a kiadóhivatalba jelezni kérem.

Urlembert esinos leány ismeretségére vágyik. Levelek „Csókra vágyó“ jelige alatt főposta restante.

Fiatal ember esinos hölgy barátságát keresi, levelet „Imádott“ jeligére a kiadóban és e lapban jelezni kérem.

Intelligens 25 éves fiatal ember óhajtaná megismerkedni olyan hölgygel, kinek unalmas idejét felfrissítendő. Levelet csak „Kitarás“ jeligére a kiadóba.

Akar ön ismeretséget kötni, úgy forduljon lapunk „Levelezés“ apróhirdetéséhez.

Lakás.

Hat szobás lakás, külön kerttel és verandával május 1-re kiadó. Széchenyi-u. 20.

Csinosan butorozott szoba kiadó. — Simonffy-u. 15. szám alatt.

Utcai butorozott szoba, külön bejárattal kiadó. Címe a kiadóban.

Egy kis butorozott szoba, közel a Fő-térhez, azonnal kiadó.

Ne pazaroljon

sok időt, ha olcsón és jól akar vásárolni valamit. A helyett, hogy kereséssel töltene el az idejét, hirdessen a „DEBRECZEN“ apróhirdetési közzét és özönével kapja a legjobb ajánlatokat.

Ajánlat.

Saját kezelésű kitünő ó- és uj borok a helysz ke miatt olcsón eladó Horváth Sándornál, Rákóczi-utca 41. sz.

„Jes“ porcellán poudert és toilet borax arkém kapható Vidánál, Városház alatt.

Aláírási felhívás.

Debreczen sz. kir. város és vidéke t. közönségének szives tudomására hozzuk, hogy

JELZÁLOG ÉS HITELBANK MINT SZÖVETKEZET

cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alapítottunk, mely céljával tüzte ki olcsó segélynyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását.

A szövetkezet 5 éves évtársulatot alakít,

heti 50 fill. törzsbetéttel
 s működését 1910. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében Piac-
 utca 30. szám (Ungváry ház) kezdi meg.

Az igazgatóság:

DR. LANG SÁNDOR,
 orvos, elnök.

BERÉNYI LAJOS,
 máv. felügyelő, alelnök.

TURAI FRIGYES,
 ügyvezető igazgató.

DR. TÓTH JÁNOS,
 ügyvéd, jogtanácsos.

BLATTNER GYULÁ
 GROSZMANN IGNÁC
 LUKÁCS SOMA

GLÜCK SÁNDOR
 KISS IGNÁC
 SZIKSZAY GÉZA
 URBANOVITS MIKSA

GOLDBERGER A.
 LUKÁCS IZIDOR
 TÓTH LAJOS

Felügyelő-bizottság

SZILÁGYI J., BISOTKA I., Ifj. GANOFOSZKI L., KORMOS GY.

Aláírás eszközölhető bármely igazgatósági-, vagy felügy. bizottsági tagnál.

Nyomatott Debreczen sz. kir. város könyvnyomda-vállalatánál.

Egy jó zongora eladó. Cím a Csáthy-féle könyvkereskedésben, Egyháztér 2. sz.

Saját termésű ó- és új érmelléki hegyi fajborok, különböző évek, kapható 50 literen felül Tóth Sándornál, Hunyadi-u. 26. szám, Debreczen.

Gyöngyvirág Crème kapható Mihalovits Jenő gyógyszerárán.

Kereslet.

Négy középiskolát végzett, jó családból való fiú tanulóknak felvétetik Csáthy Ferenc könyvkereskedésében.

Ügynököt keres egy helybeli cég, biztos mellékkereset. Cím a kiadóban.

Lapunk utcai elarusításához fiúk (Rik-kancsok) felvétetnek.

Ügynökök magas jutalékkal felvétetnek. Cím a kiadóban.

Eladás.

Kitünő Booska keleti óbor kisebb mennyiségben is eladó. Csapó-u. 38.

Bihar—Dioszegi bor, hordószámra eladó Csapó-utca 27. sz.

Egy hat lóerejű gőzmotor — gazdaságban is alkalmas — jutányos áron eladó. Cím a kiadóban.

Bihardioszegi egy nagy jövedelmű szőlő, 6 hold, 2 nagy pincével, kényelmes lakással, teljes berendezés, borház, hordók stb. előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni dr. Csáthy Dezső ügyvédi irodájában, Piac-u. 83.

Csemegeszőlőt

legnemesebb téli fajokban, muskotálylallyal 5 kiöt 4 koronáért, remek szép, finom amát vagy körtét 3 koronáért, vékonyhéjú diót vagy óriás birset 2 és fél koronáért, óriás gesztenyét vagy lédús citromot 2 koronáért szállit Müller I. gyümölcskivitele **Kskunhalas.**

Csemegealma

kiválóan finom, téli fajok, válogatott egészséges, szép példányok, parmen, jonatan belflör, törökbálint, rozmaring, szejesike és batul legnemesebb fajokból, öt kilós postakosárral 3-50, ötven kilós ladaival 25, százkilós ladaival 45 koronáért.

Vajonckörték

kiváló finom fajokból, díll. desan és szagos császárkörtekből öt kilós postakosárral 4-50 tizkilós kosárral 8 koronáért, gondosan, lelkiismeretesen és szavatolt fagymentesen, se-lyempapirba csomagolva szállitja utánvétellel **Szeles Pál Nagymaroson, Hont megye.**

„Gyöngyvirág Crème“

az arckréme gyöngyel Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. Simává, fehérré s üdévé teszi az arcbőrt! Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára egy korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárán.
 DEBRECEN.